

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 28.

V Ljubljani, dne 7. julija 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako sredo in saboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 5 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravištvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni, navadni v Ljubljani.

Slovinci!

Dne 7. in 8. avgusta v Celje!

V znamenju sloge.

Bilo je preteklo nedeljo.

Nekatera narodna društva napravila so izlet v Škofjo Loko. Mesto škofjeloško je bilo okrašeno, vse v zastavah. Koder so korakala društva, bili so lepi slavoloki z jedrovitimi napismi. Škofja Loka je svoje goste sijajno vsprejela. Na škofjeloški kolodvor so prišla poleg sosednih društev vsa društva, ki imajo sedež v Škofji Loki, to so: Čitalnica, gasilci in kat. rokodelsko društvo. Da označimo situvacijo z lapidarnimi besedami: bili so zastopani liberalci in klerikalci. Vseh društev predsedniki so pozdravili goste. V Škofji Loki ni bilo hiše brez zastave. Tudi z župnišča je vihrala krasna trobojnica.

Ta harmonija je presenetila izletnike, zlasti one, ki so došli iz bele Ljubljane. Saj vendar živimo na Kranjskem, kjer mislimo, da mora biti narod razdeljen v dva tabora; saj živimo v srcu Slovenije, kjer mislimo, da smemo sovražiti one rojake, ki delajo za slogo in sporazum na političnem polju. Ako bi te sloge ne bili videli v Škofji Loki, in ako bi nam o nji kdo drug pripovedoval, zdelo bi se nam to bajka iz preteklih časov, to je iz one blažene dobe pred letom 1870., ko se še Slovenci niso cepili v klerikalce in liberalce. In vendar je to res, kakor je res Bog v nebesih; to je istina, ki je razveselila mnogo izletnikov in ki je vtisnila škofjeloški slavnosti znamenje velikega narodnega pomena.

To, kar želimo, in za kar delujejo iskreni rodoljubi v naših vrstah, to se je v kratki dobi doseglo v Škofji Loki, tako da je to mesto jedina svetla točka na malem in razburjenem ozemlju kranjskem. Politični valovi, ki vznemirjajo vso deželo Kranjsko žalibože še danes, ne pluskajo več ob zidovje škofjeloških hiš; tu se je pomirila strast, tu slavi bratoljubje svojo najlepšo slavo, tu so se združili vsi stanovi, tu so spoznali, da je Slovencem treba sloge! Tu poleg duhovnika živi mirno in složno posvetnjak. Ravno za nedeljsko slavnost, katera je veljala posvetnim društvom, doprinesla je mnogo žrtev škofjeloška duhovščina, združila se je z meščanstvom in tako ustanovila jeden tabor, jedno stranko.

Zdaj je Škofja Loka narodna in napredna, toda ne v zmislu naših naprednjakov, ki nočejo niti besedice slišati o slogi. Kjer se narod složi, kjer se vsi stanovi združijo, tam je jedino pravi napredek; tam ne podira jeden, kar zida drugi, nego tam skupno in složno zida ves narod. Pusta je torej beseda, ako se kdo imenuje naprednjaka, a je v svojem delovanju najhujši mračnjak in nazadnjak.

Ko je na Štemarjih, kjer se je zbrala ogromna množica naroda, napil starosta ljubljanskega Sokola škofjeloškemu županu, ustal je župan in rekel na ves glas približno to le: „Da je danes naša slavnost toli sijajna, to je v prvi vrsti zaslug naših duhovščine“. Vsakdo je te besede dobro razumel in razvidel, da je župana podpirala tudi duhovščina. Kaj se učimo iz tega? Iz tega se učimo: kjer so previdni in modri možje na

obeh straneh, tam se je mogoče složiti; na skrajne življe se ni treba ozirati; ti odpadejo sami od sebe. Seveda do tolike modrosti se ne bodeta nikdar pospela žurnalista Malovrh in Josip Noll. To, kar je dosegel škofjeloški župan med svojimi meščani, to lahko doseže vsak župan na Slovenskem. Bratu je treba pomoliti roko in sloga je gotova. Sporazumeti se je treba, in to je tako lahko. Ako se pomirijo politične strasti po naših trgih in mestih, potem bomo šele srečni, potem bode naše narodno delo imelo tudi vspeha, potem mora nehati in ugasniti umetno netenje narodnega prepira, katero provzročuje nenarodna klika ljubljanske Čitalnice, katera je popolnoma zgrešila svoj poklic, in ki je našemu narodu v največjo škodo. Naš narod je za slogo in sporazumljenje ravno tako, kakor na Hrvaškem, kjer so se vendar združili v skupno opozicijo najhujši nasprotniki. Pri nas je treba odstraniti nekatere časnikarje, ki trdijo, da prepir mora biti.

Naši državni poslanci so se združili v jeden klub; da, vsi slovanski poslanci so vstopili v jeden klub, in mi smo videli, kake lepe in srečne nasledke je imelo to jedinstvo. Ta bratska sloga pripomogla je Slovanom do prvenstva, do prevlade v državnem zboru. Ako hočemo logično postopati, moramo posnemati svoje poslance, moramo se doma združiti. Saj ni nikjer zapisano, da morata biti med Slovenci dve stranki, saj ni nikjer zapovedano, da mora posvetnjak sovražiti duhovnika, ampak zapovedano nam je, da živimo složno, zakaj naša razlika je umetna in naše politično „klerikalstvo“ je ravno toliko vredno, kakor „liberalstvo“. Oboje smemo vreči v koš in bodimo Slovenci, bratje po duhu in srcu, složni in jedini, stoječ na podlogi starega slovenskega programa! Naši obmejni rojaki žele, da se združimo, oni najbolj čutijo pogubo našo, a mi naj bomo še dalje gluhi in slepi in naj tavamo v temi brez načrta za rešitev!

Slovinci, zdramite se, složite se! Idite in storite tako, kakor je storil škofjeloški župan, in naša domovina bode srečna.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 2. julija. Gospod urednik! Dolgo sem živel v Ljubljani in marsikateri lepi in veseli dogodek sem tam doživel. Pot življenja me je privedla iz bele Ljubljane v „pragermansko“ Celje. Tu še-le vidim, kaj da je boj med narodom in narodom, koliko požrtvovalnosti in potrpežljivosti da stane ta boj Slovencev. Moje razmere me včasih spravijo, da se popeljem čez mejo zelene Štajarske v Ljubljano in obiščem tam svoje znance. Pri nekem posetu sem govoril s prijateljem o razmerah in strankah v Ljubljani. Seveda Bog ve kaj veselega se nisva mogla pomenkovati. Prišla sva konečno do sklepa: da je Ljubljana najbolj internacijonalno mesto na slovenskih tleh. In v resnici, če prehajam ulice in pregledavam napis pri napisu — večina njih je nemškoslovenska, nekaj pa je samonemških. In zakaj to? Obrtniki in trgovci motrijo ves naš narodni ponos s trgovskimi, praktičnimi očmi. Opazujejo, da se Slovenec pač rad bije z bratom Slovencem, ne gleda pa nič na to, če kupuje pri Nemcu ali pri Slovencu. Nemci pa, ki so solidarni med seboj, kupujejo

samo pri svojih ljudeh, t. j. pri trdih Nemcih, ali pa pri takih Slovencih, ki govore in čutijo nemški. Da ni niti „Narodova“ niti „Slovenčeva“ stranka slovenska, vidimo že iz tega, da pripadniki te in one stranke tako radi kupujejo pri Nemcih. Še celo podpirata neznačajnike, ti dve stranki v svojih glasilih, ker le preveč priporočata nemške tvrdke v Ljubljani. Prazen je tu izgovor, da listu ni mari za inserate, da zaslužek je zaslužek, bodi si od Nemca ali od Slovenca. V pomislek damo našim dnevnikom postopanje bratov Čehov v tem oziru. Češki listi zahtevajo od tistih, katerih inserate prinašajo, da napravijo napise v češkem jeziku. In to je prav. Radi bi vedeli, ali bi Nemci raje napravili še slovenske napise, ali pa pustili, da jih naše občinstvo zaradi pomanjkljive reklame opušča. Odločnosti je treba in v Ljubljani se bodo odstranili vsi nemško-slovenski in nemški napisi. Jaz, g. urednik, bi predlagal, ko bi imel kje tako odločilno besedo, kakor jo imajo nekateri tam v Ljubljani, da se začne proti takim matadorjem, ki nas niti v naši sredini nočejo priznati, in ki še ne vedo, da žive ob samih slovenskih groših, pravi pravcati bojkot, takšen, kakršnega imajo naši bratje na Goriškem, in to bi imelo uspeh. Seveda bi bojkot moral biti odločen in vstrajen. Ogibati bi se morali Slovenci taci prodajalnic, koder ne bi bilo gori samoslovenskih ali pa slovensko-nemških napisov. Te vrstice naj bodo v prevdarek priporočene tudi našima dnevnikoma, če sta v resnici še kaj slovenska. Tako, gospod urednik, sedaj bi pa bil s svojo pridigo pri kraju. Povedal Vam bom pa prihodnjič tudi marsikaj iz našega Celja, o naših Slovencih, med katerimi se tudi nekateri ne zavedajo prav svoje narodnosti in kupujejo pri Stigerju, Wallandu, Karbentzu, Jakowitschu i t. d. Čudil bi se svet, g. urednik, ko bi Vam postregel še celo z imeni.

Iz Celovca, 3. jul. — V Celovcu nastanjeni topničarski polk pada se dne 13. julija t. l. na strelne vaje po nastopnem redu: Dne 13. odhod v Velikovec, 14. na Pliberk, 15. Slovenji Gradec, 16. počitek ravno tu, 18. v Celje, 19. postanek v Celju, 20. na Radeče, 21. na Krško in sicer v Mittermeierhof (vas Zadovinek). Tu se bodo vršile vaje vsega polka z drugimi polki — kad s Corps. Reg. 3. D-R 7; D-R 8. Postreljalo se boče okoli 500 granat, šrapnelov in nekaj karteč. Gromenje in bobnenje bode zrak in zemljo pretresalo, vendar se ni bati kake katastrofe.

Dne 11. ali 12. avgusta odide topničarstvo in drugo vojaštvo čez Novo Mesto proti Ljubljani, od tu proti Cerknici in Postojni, kjer bodo veliki korni manevri med Sežano in Logatcem. Začetkom septembra vrnejo se zopet skozi Ljubljano Kranj, čez Ljubelj v Celovec, tako da pridejo krog 15. sept. zopet na svoja mesta.

Na kresni večer je bila v Celovcu velika slavnost. Čudno je to, da eminentno nemški Celovčani slave ta slovanski običaj in praznik! Škoda, da ni namen take slavnosti, poveljati lepe navade Slovencev in jim priznati pravico do obstanka in duševnega razvoja. Na kvar bi Nemcem izvestno ne bilo, ako bi pospeševali kulturo družega naroda. No — a, kaj še! Pri današnji zagrizenosti in zaslepljenosti Nemcev pač ni pričakovati pravičnosti in kozmopolitične strpnosti.

Naj še pristavim, da je bila na „Kreuzberg-u“ sijajna ljudska veselica z raznovrstnimi zabavami, vojaško godbo, plesom, petjem, kresom, umetelnim ognjem itd. Skoro vse mesto je bilo zbrano na veselišču. Slavnost je bila pa tudi oplešana s tem, da so „sedmičarji“ praznovali obletnico bitke pri Kustoci. Na predvečer je bil mirozov. Tako so bili „kranjski fantje“ deležni izredne svečanosti, ki se je vršila na rodoljuben način in na čast cesarstva.

Celovec ima sedaj prav prijazno lice, mesto je živahno, vojaška in mestna godba svirata jako pridno, osobito je prva zelo vprežena. Kdaj bode pa Ljubljana dobila svojo mestno godbo? Ako se takoj s početka postavi osnova godbe na tako široko podlago, kakor je bilo slišati, potem godbe ne bode nikdar. Toliko, kakor n. pr. Domžale, bode vendar vzmogla tudi Ljubljana. Župana Hribarja energija je nekoliko porok, da zadeva ne bode zaspala, samo da se enkrat resno prične. V malo letih bode godba stala na trdnih nogah. — V to svrhu pa ni treba takoj 20.000 gld.

Ob Sočinih bregovih. (Izv. dop.) Veseli nas, g. urednik, da ste začeli „Sl. L.“ izdajati dvakrat v tednu. Odslej bode mogoče bolj pogostoma pošiljati novice v svet in Slovence seznanjati z lepo idejo o združenju vseh Slovencev. Tudi tu ob Soči ima Vaš list že precej naročnikov, ki se živo zanimajo za središče Slovenije — Ljubljano. Jako neprijetno nam je, ko opazujemo, kako bivši prvaki sklepajo zvezo z liberalnimi Nemci. Vsi izgovori najstarejšega slovenskega dnevnika so prazni in ničevi. Izgovor, da je katoliško-narodna stranka ob svojem času iskala zveze z Nemci, je tudi prazen in ne opravičuje sedanje narodne stranke. Z isto odločnostjo, in mogoče še z večjo, bi obsojali katoliško stranko na Kranjskem, ako bi le od daleč poskusila kako prijaznost sklepati z Nemci proti narodni stranki. Zato je povsem opravičeno, da se je „Sl. L.“ ustanovil, ki z vso odločnostjo odklanja vsako zvezo z Nemci in biča po zaslužnju neusmiljeno na levo in desno. Želimo, da bi „Sl. L.“ razumel te vzvišene namene in toliko časa opominjal in svaril, da bi se nenaravna zveza razrušila. Se vé, da k temu morajo pripomoči tudi pokrajinski Slovenci s pridnim dopisovanjem in naročevanjem.

Da bi Vaš list še zanimiveji postal za naše ljudi, oglašil sem se tudi jaz, stanujoč ob Soči, in pošljem Vam té vrstice. Ako želite, g. urednik, Vam bodem pošiljal od tú razne vsakdanje novice, ki so v tesnih zvezah s sedanjim gibanjem na Goriškem ali na socialno-političnem polju, ali na gospodarskem. Vem, da mi oprostite, ako ne bodem vselej točen s pošiljanjem dopisov.

Za danes Vam samo naznam, da glavni trg ob Soči, Tolmin, je dobil pred nedavnim časom novega c. kr. okrajnega zdravnika, ki ne zna slovenski. Kako bode mož shajal na Tolminskem, Bog naj ve. Pravijo, da se slovenščine pridno uči, kar je hvale vredno. Začasno je bil nastavljen izvrsten zdravnik, Čeh Hloupek, ki si je v kratkem času pridobil srca vseh prebivalcev. Škoda, da nas zdaj zapusti in se zopet vrne v Prago. Veliki tolminski okraj ima le dva zdravnika, jako spretnega in zelo nadarjenega Poljaka Boraniezki-ja v Bovcu in trdega Nemca v Tolminu. Prihodnjic kaj več.

S Cerkljanskega na Goriškem 3. julija. Socialna demokracija se je začela širiti od bližnjega mesta Idrije tudi po naših hribih. Nevedni kmetje, katerih je pri nas žalibog še veliko, poprijeli so se demokratov kar z obema rokama, ker jim ti obetajo vreče denarja. Resnično je, da kmetiški stan dandanašnji vidno peša radi konkurence pridelkov in preobilnih davkov, katere si pa kmet mnogokrat še sam naklada. Odrpta ušesa najde torej, kdor obeta denar, naj si bo še tako očitno, da ga dati ne more. Treba je torej ljudstvo dobro poučiti, kje je laž, in kje resnica. Kdor pa ta posel prevzame, mora paziti, da ima ljudstvo do njega nekaj zaupanja. In kdo je ta? — Duhovniki imajo pri nas veljavo in prvo besedo. Ti naj brž skupno posežejo vmes z besedo in dejanjem, tudi zunaj cerkve, da ne bo prepozno.

Socialni demokrati obetajo kmetom oziroma delavcem denar, ki je sveta vladar. Kar soc. demokrati le obetajo, naredo lahko duhovniki v resnici. Priskrbe naj kmetom dobrega berila, ustanove med njimi kmetiške zadruge, mlekarice, posojilnice itd. Le s povzdigo kmetiškega stanu se pomaga kmetu do denarja in odpraviti se mora nevednost, ki je najdražja stvar na svetu. Potem bode ljudstvo imelo v duhovnih prave prijatelje in vodnike, socialni demokrati pa zgube popolnoma zaupanje in veljavo. Ako kak duhovnik misli, da tako delo ni zanj, naj pa vsaj drugim prigovarja, da se ga lotijo. V vsaki župniji se dobi kak bolj izobražen mož, kateri bode rad stvar vzel v roko, samo da bode našel pri svojem dušnem pastirju navduševalnih besedij in dobrega sveta. Posebno naj se ne pozabi, da bi bilo prav koristno, ako bi vsaka župnija imela svoje bralno društvo, stoječe pod vodstvom poštenih mož. Slabi listi, kakor „Delavec“ in „Svoboda“, ki se ravno pri nas prav pogosto najmeta po hišah, bi potem ne mogli več tako lahko kvariti in slepiti ljudstva.

Woerishofen, 5. julija. Bali smo se, da se bo po smrti našega dobrotnika, prelata Kneippa, mnogo spremenilo na našo škodo, pa hvala Bogu, vendar ni tako. Vse gre v lepem redu kot poprej. G. prior Reile, Kneippov naslednik, je mož na svojem mestu. Pred 8. dnevi je prišel sem nadvojvoda Leopold Salvator z družino, jutri pride nadvojvodinja Marija Terezija, svakinja Nj. c. kr. Veličanstva cesarja Franca Josipa I. z velikim spremstvom; tudi družih gostov iz najvišjih krogov se je vže precej oglašilo. Sedaj je blizo 2000 ptujcev tukaj.

Politiški pregled.

Sprava z Nemci. Državni poslanec princ Friderik Schwarzenberg je govoril na volilskem shodu v Budějovicah o pogajanjih za spravo med Čehi in Nemci. Omenjal je, da se ta sprava z Nemci sedaj sploh ne bode vršila in da se ne sme nanašati samo na Čehe, ampak tudi na Slovence in na Hrvate. To je pravo! Nemški listi se nad princem jako hudujejo, ker je poudarjal na shodu tudi solidarnost čeških veleposestnikov z narodnimi poslanci glede češkega državnega prava.

Mlinarji na Dunaju. Iz vseh delov Avstrije so zbrani te dni na Dunaju mlinarji in se posvetujejo o mlinarskih zadevah. Naše mlinarje hote ugonobiti ogerski židje, in res že propadajo naši mlinci zaporedoma. Mlinarji zahtevajo novih davčnih zakonov z ozirom na mlinarsko industrijo. Toplo je pozdravil zborovalce župan dr. Lueger.

„Schulverein“, znano nam sovražno nemško šolsko društvo, je potrosilo od l. 1880. za nemške šole in podmitenje učiteljev v slovanskih deželah 3.309.534 gld. Vrše se sedaj zopet pogajanja, da bi začeli to društvo podpirati nemški nacionalci. Kot pogoj zahtevajo da bi se smele ustanovljati dvoje vrste podružnice, židovske in židov čiste. Antisemitski nacionalci tudi žele da bi „Schulverein“ nehal podpirati židovske šole in učitelje.

Češke visoke šole na Moravskem se bodo kmalu ustanovile, ker je baje že sklenjeno v ministerstvu, da dobi Brno češko-nemško vseučilišče in Olomuc češko tehniko.

Mirovne poravnave na Turškem še niso končane, dasiravno imajo diplomatje mnogo sej. Pravijo, da je na Turškem taka navada, da boj diplomatov dalje časa traja, kakor boj vojsk vodij. Grki pa postajajo jako nestrpni, ker slutijo, da jim bodo zborovalci vendarle povedali precej dolg račun.

Domače novice.

Osebnosti. Deželni okrožni zdravnikom za brški okraj s sedežem v Lukovici je imenovan dr. Ivan Robida. — Dipl. živinozdravnik g. Josip Stegu se je naselil v Mokronogu. — Umrl je dne 3. julija č. g. Andrej Pavlinič, kaplan v Kazljah na Krasu.

Upravništvo „Slovenskega Lista“ prosi vse one čestite ljubljanske naročnike, ki

bi radi v sredah in sobotah zvečer po list pošiljali, da mu to javijo potom dopisnic. List se bode dobival v prodajalnici g. Brusa (pri Štefetu) pred škofijo št. 13. Za donašanje na dom računa se 20 kr. za četrt leta.

Narodnega praznika, katerega je slavila prijazna Škofja Loka preteklo nedeljo, se dotika članek na čelu današnje številke našega lista. Omenimo naj še nekaj podrobnostij. Izletu „Ljubljanskega Sokola“ in „Ljubljane“ v Škofjo Loko pridružili so se ljubljanski kolesarji, „Gorenjski Sokol“, dijaško društvo „Sava“, Čitalnica iz Kranja, bralna društva iz Kranja, Železnikov in Selc, požarna bramba iz Poljan nad Škofjo Loko, poleg teh so bili polnoštevilno zastopani občinski zastopi iz Stare Loke, Zminca, Škofje Loke ter vsa škofjeloška društva. Vsprejem Ljubljančanov na škofjeloškem kolodvoru je bil preiskren. Takoj v prvih trenotkih se je videlo, da nas je prišla pozdravljati — slovenska sloga. Navdušen pozdrav je govoril na kolodvoru g. dr. Arko, predsednik škofjeloške Čitalnice. Ko je predsednik katoliškega rokodelskega društva, slovenski duhovnik gosp. Jožef Koblar, pozdravljala „Sokole“ in „Ljubljano“, zaorili so iz vseh grl navdušeni „Živijo“ klici. Na glavnem trgu pred mestno hišo je zanosnim govorom pozdravil društva, katera je spremljala domžalska godba, škofjeloški župan g. Niko Lenček, stoječ na čelu občinskega sveta. Povdarjal je, naj bi se skoro polegile strasti, ki sedaj razdvajajo naša srca, ter izrekel nado, da pričnemo kmalu složni vspešno delovati za svoj narod. Odzdravljala sta mu v imenu izletnikov g. starosta dr. Tavčar in predsednik „Ljubljane“ g. Anton Trstenjak. G. Trstenjak je v svojem odgovoru omenjal željo županovo, naj bi se skoro poleglo besneče valovje domače nesloge, kar se mora zgoditi in kar se bo zgodilo. Škofjeloško slovensko ženstvo pozdravilo je slavje po gospici M. Sušnikovi, ki je v njegovem imenu pripela trak zastavi „Sokolovi“, dražestne škofjeloške Slovenke so okrasile z lipovimi vencami vse zastave, predsednikom „Sokola“ „Ljubljane“ in kolesarjev pa so podarile prekrasne šopke. Bili so to res iskreni prizori, ki so morali pretresti sleherno slovensko srce. Teden dnij po slavnosti „Ljubljane“ zopet tako veličasten pojav narodne ideje med slovenskim narodom na Kranjskem, s katero bodo morali računati prvaki! Korakajočim z godbo na čelu dalje po okrašenem mestu vsipalo se je na gôste duhteče cvetje, od vseh strani so doneli pozdravi meščanov in priprostega okoličanskega ljudstva. Popoldne se je na glavnem trgu vršila javna telovadba ljubljanskih in kranjskih „Sokolov“. Prisostvovala ji je nebrojna množica. Po telovadbi so odkorakala društva na Štemarje, kjer se je razvila prava ljudska veselica. Svirala je godba, škofjeloške tamburašice so očaravale občinstvo z udarjanjem prekrasnih plodov slovenske glasbe, pela sta neumorno zbor „Ljubljane“ in katoliških rokodelskih pomočnikov, vmes pa so se vrstili govori. G. dr. Tavčar je nazdravljala Škofjo Loko, g. župan odgovarjal mu je pomembnim, burno odobranim govorom. G. dr. Kušar je napiljal vsem, ki so se slavnosti vdeležili. O mraku so zagoreli po škofjeloških hribih kresovi v čast sv. Cirilu in Metodu. To je bil lep zaključek škofjeloške narodne slavnosti. Slava vsem možem, katere je pristno rodoljubje vodilo pri delu, da se je Škofja Loka pokazala pošteno, složno slovensko mesto!

„Slovenski Narod“ in prorokovanje. — Naš podlistkar je v poslednji številki našega lista „Slov. Narodu“ popolnoma odrekol dar prorokovanja. Prijatelj „Slovenskega Lista“ nam je pa poslal izpis iz „Naroda“ iz l. 1894., ki popolnoma pobije trditev našega podlistkarja: „Kam pridemo“ — je pisal „Narod“ — „z deželnim zborom, če sede v njem sami nekaki politični trapisti. Kaka bode potem veljava tega zboru, če tiče v njem le Nemškutarji in pa vladni kimovci. Ta koalicija bila bi sramotna tako za poslance posebej, kakor za deželo v obče. Baron Schwegel imel bi potem vse v rokah, in kranjskega Plenarja nam bi igral v redutni dvorani. Upajmo tedaj, da se nakane starega političnega lisjaka — gosp. bar. Schwegeljna — ne bodo vresničile, in da slovenski poslanci njegovih sladkih besed

ne bodo poslušali, ker bi drugače nakopali si odgovornost, koja bi jih pred volilci morala čisto ugonobiti. Če bi se pa to ne zgodilo, in če bi se vsedlo nekaj slovenskih poslancev na limanice Njega ekselencije, potem ta beseda ni zadnja, kojoj smo spregovorili v ti zadevi. . . . Sedaj ko se je vse to zgodilo, naj „Narod“ izpregovori obljubljeno zadnjo besedo in pove, da smo res — daleč prišli.

„Več luči!“ hoče imeti včerajšnji „Slovenec“ ter se dela grozno kratkovidnega, „več teme!“ pa hoče imeti „Slov. Narod“ in se silno jezi, da postavljamo na luč njegova dela. Polagoma ustrezemo obema. Potem postanemo Slovenci, kakor baje oba želita, „boni amici“. „Slovenca“ prižgemo nekoliko luči že danes. Ta list ne ve, kaj smo menili pod „teokraško vlado“. Definicijo o tej spaki najde „Slovenčev“ uredništvo v škofiji, in sicer v onem protestu, katerega so poslali gorenjski duhovniki za časa zadnjih državnozborskih volitev. Dalje noče vedeti „Slovenec“, kaj bi bila „narodna republika“. To je svobodno izražanje in uveljavljene je narodove volje zlasti pri volitvah. Ako hoče gospodovati protinarodna „višja volja“, nastane med narodom nevolja, kakor n. pr. na Kranjskem. In tudi za „krščansko-socialno“ republiko bi lahko vedel „Slovenec“, ako bi ne bil nekoč primoran, ustavititi izdajanje člankov o krščanskem socializmu precej s št. I. Dalje isti ne ve več, kaj so pošteni Slovenci, ki med seboj žive v bratski slogi, kaj slovenski program itd., ker je o vsem tem že izgubil pojme v dolgotrajnem boju za teokraško vlado. Samo to še zna sumničiti brate, kaj je katoliški liberalizem. Ko bode „Slov. List“ začel izhajati po enkrat na dan, ustrejal bode lahko popolnoma vsem „načelnim pribočnikom“ „Slovenca“, in kadar bode izhajal po dvakrat na dan, tudi breznačelnim pribočnikom „Slov. Naroda“. Zdaj pa prosimo potrpljenja! Hesterni sumus!

Ubogi sv. Avguštin! Sram mora biti „Narodovce“, da vedno v njihovem imenu govori — Malovrh. Nedavno je v imenu bolnega izvrševalnega odbora ponudil v „Narodu“ slovo. Kot pogoj zahteva, da naj bode „in dubiis libertas in omnibus caritas“. Prvi in bistveni del znamenega Avguštinovega reka, „in necessariis unitas“, je Malovrh kar pogoitnil. Med stvarmi, ki so „dvomljive“, šteje najbrže katoliško vero, in kadar bode on pisal proti veri in njenim oznanovalcem, naj se vse pokrije s plaščem ljubezni. Ker „Slovenec“ ni na to ničesar odgovoril, svet pa vender še misli, da „Narod“ želi slove, povemo mi, da je sloga nemogoča s falzifikatorji svetniških rekov, mogoča pa z vsemi Slovenci katerim je vera še potrebna reč. In takih je tudi med „Narodovimi“ bralci mnogo. Upamo, da se bodo ganili!

Fanta, mir! Tega smo pričakovali! Tako je bilo vedno v življenju, odkar svet stoji. Ako kdo začne delati mir med dvema pretepačema, se po navadi za plačilo oba zakadita vanj. Naravno je, da se tako godi tudi „Slov. Listu“. „Čista limonada“ je bil sprva imenovan „Slov. List“, milo „jokaje“ je vzdihoval po slogi na Kranjskem. Zasmeh in napad na osebe mu je bil usojen. Še je molčal. Ko je bil pa list vsled napodljivih osebnih napadov primoran, vreči nazaj dvoje polenčkov, katerih je prejel celo skladovnico, ko je začel izrezavati gnile rane na našem narodnem telesu, ko je slednjič junaški vstopil se med razsajača in krepko udaril med oba, da ju je strgal vsaksebi, skočila sta kot divja vanj, oba bijeta po njem oba ga jednako sovražita, oba obsipata z istimi psovkami. Pozabila sta „Slovenec“ in „Slov. Narod“ na dolgo trajajoči medsebojni pretep in včeraj sta že oba bratca v dolgih člankih vzajemno šeskala „Slov. List“, ker jima kliče: „Fanta, mir!“ No, to ni nič nepričakovane za nas! Preverni farizeji in neverni rimski hlapci so nekdanj skupno gnali na goro Njega, ki je prvi izustil besede: „Mir vam bodi!“

Rodbinam zaprtih tržaških slovenskih okoličanov je dovolil občinski svet ljubljanski dne 6. julija 250 gld. na predlog gosp. župana I. Hribarja.

V Podbrezju na Gorenjskem se je odkrila dne 4. julija spominska plošča pokojnemu šolskemu ravnatelju, pesniku in pisatelju Andreju Praprotniku. Zbralo se je na slavnost mnogo učiteljev in drugih rodoljubov. Izvrsten pesniško nadahnjena slavnostni govor je imel g. učitelj E. Gangl. Sicer se pa ta slavnost, kakor nam poroča naš dopisnik, ni vršila prav gladko. Obeta se nam sicev obširnejši dopis, a se ga skoro bojimo. G. kapelan Zabukovec je porabil to priliko, da je v cerkveni propovedi jako brezobzirno običal prosvetljene liberalce in njihovo časopisje. Navzoči učitelji so seveda obrnili vse kot napad nase in se precej isti dan maščevali. Pri slavnostnem banketu je neki učitelj nazdravil navzoči domači duhovščini, in njegovi učiteljski kolegi so demonstrativno obsedeli. Ne, tako se ne sme slaviti spomin Praprotnikov, spomin moža, ki je toliko let živel z duhovščino v najlepši slogi! Prav ta poteza iz Praprotnikovega življenja bi bila morala na slavnostni dan stati pred očmi g. kapelana in sl. odboru „Slov. učiteljskega društva“. Mi menimo, da se razpor, ki je škodljiv obema stanovoma, da drugače poravnati in zato imejmo za vzbujanje neprijetnih spominov samo — gobo!

Blažena nemščina in kopaljšče „pri Slonu“. Kopaljšče „pri Slonu“ v Ljubljani ima samonemške „Abonementkarten.“ Slovenci, ki številno obiskujete to kopaljšče, zahtevajte vsaj dvojezičnih!

„Die Touristik und die Slovenen“ je naslov podlistku, ki ga je priobčila praška „Politik“. Spis je iz peresa J. C. Oblaka, ter kaj spretno opisuje turistiko v slovenskih gorah.

„Gruss aus Laibach“. Piše se nam: Gosp. Bonač v Šelenburgovih ulicah v Ljubljani ima v svoji zalogi dopisnice s prekrasnimi slikami Ljubljane in samoslovenskimi napisi. Naj bi domačini povsod zahtevali te dopisnice! Dopisnice so tako ukusne, da jih celo tujci radi kupujejo vsled njih izvornosti. Žalostno pa je, da je med nami dosti trgovcev, ki nečejo imeti slovenskih dopisnic. O tej priliki bodi še omenjeno, da iz raznih, popolnoma slovenskih trgov prihajajo pisma z raznimi „Grussi“. Rodoljubi na deželi naj bi na te izvodke pazili ter si oskrbeli slovenskih „pozdravov“.

V narodni Litiji je okrajni šolski svet, katerega ni sram, razpisavati učiteljske službe na samonemškem jeziku.

Joh. Föderl's Bäckerei je nov napis nad prodajalnico ljubljanskega peka Föderla. Odjemalci njegovi so večinoma Slovenci. Ker ima mnogo slovenskih trgovcev tudi samonemške napise, misli g. Föderl, da se ni treba ozirati na narodnost odjemalcev.

Slovanski svet.

Spomenik Palackemu v Pragi. Čehi postavijo v svoji zlati Pragi največjemu zgodovinarju naroda češkega, Palackemu, velikanski spomenik. Spomenik bode steber iz bron, visok 33—35 metrov. Okoli stebra bodo združeni simboli zgodovine kraljestva Češkega; zaključek bode: češki lev, obdan od genijev. Na podnožju stebra stal bode Palácky v čeznaravski velikosti, obdan od mož velezasluznih za preporod naroda češkega in kažoč na bronast steber s simboli. Stal bode spomenik 200.000 — 250.000 gld. in bi se imel odkriti meseca junija 1898. leta

Zbliževanje Rusov in Poljakov. Poljsko razumništvo osnuje v Petrogradu rusko-poljsko književno društvo, kojega namen bo zbliževati, rusko in poljsko narodnost

Društva.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske je, kakor smo že naznanili, v četrtek 8. t. m. dopoldne ob 1/2 9. uri v dvorani starega streljšča.

Odbor okrajne bolniške blagajne se je postavil tako-le: upravni odbor si je izbral načelnikom g. Ivana Kregarja, njegovim namestnikom g. L. Breskvarja, tajnikom g. M. Kollmanna; odborniki so gg.: dr. Brejc. A. Rovšek, F. Kandare, A. Klein, I. Perles, in A. Štamcar; revizijskemu odseku je načel-

nik g. Jožef Turk, njegov namestnik je g. Ig. Čamernik, tajnik g. Galè; odborniki so pa gg.: I. Rakovec, F. Poženel, I. Lapajne; razsodišču je načelnik g. dr. Furlan, njegov namestnik je g. V. Accetto, tajnik g. M. Mulhar, odbornika sta pa gg. V. Pelc in F. Toman.

V kočah „Slovenskega planinskega društva“ imajo dijaki, ki se izkažejo z legitimacijami, tudi za letošnjo sezono „Slov. plan. društva“ prosto ležišče. Le v slučajih, da je koč napolnjena, zadovoljiti se imajo z vsakoršnim ležiščem, izvzemši, da plačajo jednake pristojbine, kakor kak društveni član. Vstopnino pa je vsekako plačati.

„Slovensko planinsko društvo“ je danes poletelo na Dovje, odkoder jutri napravi izlet v romantična Vrata. Pridružil se je izletnikom tudi ljubljanski župan g. Ivan Hribar.

Književnost in umetnost.

Pesmi Engelberta Gangla izidejo v nekaj dneh iz tiskarne Miličeve.

„Za hčer“ je naslov jednodejanski slovenski drami, katero je spisal g. profesor Anton Funtek, in katero je vsprejelo hrvaško narodno gledališče, da jo v kratkem uprizori. Prevod oskrbi hrvaški pesnik A. Harambašić. Ta vest je krepka ilustracija nezdravih razmer, ki vladajo pri slovenskem gledališču.

„Novo vinogradništvo“ je naslov novi izdaji Fr. Gombačeve knjige. „Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov“, knjigo je založil deželni odbor kranjski. Dočim je prva izdaja imela le 60 strani, ima jih druga 148, ter vrhu tega 21 slik več. Pomnožitev obsega vlaganje cepljenk v mah, zeleno cepljenje, porabo umetnih gnojil v vinogradih i. t. d. Kar je pa posebno važno, pridejano je knjigi na novo „avstrijsko zakonodajstvo v trtoušnih zadevah“. Ta spis je sestavil dr. G. Marchet ter je v njem na podlagi zakonov raztolmačil, kako se je treba ravnati, kadar se pokaže trtna uš, kako se od vinogradov dosežejo davčne olajšave, kako brezobrestna posojila za obnovitev vinogradov itd. Spis je opravljen z uzorci raznih vlog na dotične urade. Prepričani smo, da bo ta knjiga dobro došla vsem slovenskim vinogradnikom, in jim jo toplo priporočamo. Razpečevanje knjige je izročil deželni odbor kmetijski družbi, katera je tudi to novo izdajo priskrbela, zato naj se naročila na knjigo pošiljajo c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano. Cena knjigi je 40 kr., kdor naroči najmanj 10 izvodov, dobi jih po 30 kr. Naročitvam je treba priložiti denar. Pripomnimo, da velja ta cena s poštarino vred.

Razne stvari.

Samomor milijonarja. V Trstu se je oni dan umoril spoštovani trgovec Hadži Kosta. Po rodu je bil Grk in ruski podložnik in po bogastvu so ga šteli med milijonarje. Opažala se je že dalj časa na njem neka notranja tuga. Tudi bogatini ne najdejo raja na tem svetu.

Evropsko vojaštvo stane velikanske svote. Samo za preteklo leto se je izdalo za vojake v Evropi 4 milijarde 254 milijonov kron, in sicer Rusija 1.032 milijonov, Angležka 766, Francoska 740, Nemčija 530, Avstrija 356 in Italija 263 milijonov kron. Kdaj bodo ljudje prišli k pameti in te grozne stroške obrnili v kakšno koristno stvar?

Advokatov je v Avstriji 3758, med njimi je 1787 Židov, tedaj 472 odstotkov. Kako je to, da odvetniški kruh Židom tako diši?

Koliko se je pokadilo tobaka v Avstriji 1. 1896? Lansko leto se je pokadilo tobaka vsake vrste za 93.205.869 gld.; torej za 3.540.053 gld. več, kakor 1. 1895. Največ se je pokadilo „dram“ po pol krajcarja, namreč 1109 milijonov, ker te žuli vsak frkolin; kratkih smotk po dva in pol kr. 516 milijonov, športcigaret po kr. 417 milijonov. Portorik se je porabilo 209 milijonov, sultan-cigaret 208 milijonov, trabukosmotk 41 1/2 milijona, britanik 37 milijonov. Vsega skupaj se je pokadilo 1244 milijonov smotk in 1195 milijonov cigaret.

Najglobokejšo luknjo v zemljo so spomladi izvrtali pri Ribniku v Zgornji Šleziji. Prišli so 2003 metre globoko. Hoteli so izvedeti, ne kakšen je pekel, ampak kako globoko sega premog. Prorez luknji je bil na vrhu 32 cm in navzdol vedno ožji. Pri 107. metru globočine so prišli na skrilasto ilovico, ki je bila tako trda, da so morali z demantom vrtati naprej. Ker se je ilovica od vode nekoliko raztezala, so težko vbijali cevi. Še z večjo muko je šlo naprej, ker so jeklene palice, na katere so bili nataktnjeni svedri, delali vedno večjo težo. Ko so prišli do globočine 2000 metrov, so samo te jeklene palice tehtale 13.707 kilogramov. Ni čudo, da so se kmalu potem palice od teže zlomile, in vrtanja je bilo konec, ker niso več mogli izvleči svetrov. Na vrhu zemlje je bilo toplote 12.1° C., v globočini 2003 metrov pa 69.3° C., tedaj se zvišuje toplota, ako se gre v zemljo, na 34.14 metrov za 1° C. Poskušnje so že tudi drugod pokazale isto naraščanje toplote. Luknja pri Ribniku je precej stala, namreč 117.500 mark.

Velika nesreča na železnici. Blizu Kolo-meje v Galiciji vtrgal se je predzadnje nedeljo oblak in je voda tako narastla, da se je podrl most med Turko in Kolomejo v istem trenutku, ko je dirjal čez osebni vlak. V vlakcu je bilo natlačeno ljudij in se jih je več ponesrečilo. Število mrtvih in ranjenih še ni določeno; najbrže jih je veliko voda odnesla, ki je tako strahovito drla, da je neki železniški voz nesla 300 m daleč. Lokomotiva je popolnoma izginola v vodi. Proga je na daleč okrog raztrgana. V mestu Kolomeji je voda preplavila vse ceste in izpodkopala mnogo hiš. 7 ur je lilo nepretrgoma naprej. Sreča je bila še, da se je v trenutku pretrgal vlak, ko se je udril izpodmiti most pod njim, in je ostalo pet vagonov tretjega razreda na tiru pred mostom, v katerih je bilo natlačeno ljudij. Ako bi bili skočili še ti vozovi v

propad, bilo bi število nesrečnih še veliko večje, Cesar se je dal brzojavno obvestiti o nesreči.

Noviča ne bode več! Finančni minister je odredil, da s prvim julijem 1898. leta izgineta iz prometa novčič (vinar) in polunovčič. Do konca 1899. leta sprejemale bodo ta denar le še cesarske blagajnice in uradi.

Česa se ljudje najbolj boje? Londonski učenjak, ki se bavi z dušeslovnimi uki, je do-gnal, da se ljudje boje najbolj viharjev (zlasti ženske), kač, mrčesov in mišij, nekateri pa teme in — lune. Mi pa poznamo ljudi, ki se bolj, kot vsega tega, boje — „Slovenskega Lista“.

Njegova Svetost
Papež Leon XIII.

naročil je po svojem zdravniku profesorju dr. Laponij-ju lekar-narju **PICCOLI-JU** v Ljubljani najsrčnejšo zahvalo za Njegovi Svetosti vpsolano

tinkuro za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so **Piccoli-jevo tinkuro za želodec** preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec, ktera krepča želodec, pomno-žuje tek ter pospešuje prebavanje in čiščenje.
Cena: 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zavijem 1 gld. 36 kr., poštna pošiljatev 70 steklenic 6 gld. 50 kr.

Najvišje priznanje (28-2)

lekarju **PICCOLI-ju** v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za želodec**, ktere je z zadovoljnim uspehom Nj. c. in kr. Visok. prejasna gospa prestolonaslednica vdova nadvojvodinja

Štefanija.

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr., 10 steklenic 1 gld. 50 kr.
Naročila izvršuje točno proti podvetju lekarna G Piccoli v Ljubljani.

Zobozdravnik AVGUST SCHWEIGER

ordinira vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

v hotelu „pri Maliču“, II. nadstropje št. 25—26.

Umetelni zobje v zlatu brez neba (takozvana kronka in mostovna dela) ostanejo trajno v ustih. Istotako v kavčuku posamni zobje in cela zobovja. Kavčukovi komadi se na nebni strani obložijo z zlatom, ne proizročujejo nikakršnega duha ali vtisa na nebni zlezni mreni.

Nova emajlova plomba, nerazrušljiva. za katere trpežnost se jamči, po plombiranju se nikdar ne pojavijo bolečine, sprednji zobje se z njo lahko na polovico nadomestijo.

Nova ameriška zlata zobna plomba za vsak zob.

Vsa dela in operacije se izvršujejo solidno in realno s popolnim jamstvom.

Ostane trajno tukaj.

Lekarna pri Mariji pomagaj
M. Leustek,
Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta.

Ob sedanjem času za uživanje najbolj pri-pravno pristno-sveže in čisto
Dorš. medec. ribje olje.
1 stekl. 50 kr.; dvojnja 1 gld.

Neprekosljivega učinka je
Tanno-Chinin tinktura za lase
katera ohranjuje lasišča, odpravlja luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica 50 kr. z navodom.

Jedina zaloga:.
lekarna pri Mariji pomagaj
M. Leustek.
LJUBLJANA, Reseljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta. Levčeva hiša.

Zaloga vseh preskusenih domačih zdravil.

Razpošilja se vsak dan 2krat po pošti.

Prej **Albert Robida** Prej
M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na de-želi se vzprejemajo ob vsakem času. — Priporoča se posebnost za slikanje cerkev in kapel. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom.

FRANC ČUDEN,

urar,

Mestni trg. LJUBLJANA. Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in ste-ških ur, verižic vsakovrstne zlatine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogle-dati mojo zalogo. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah.

Spoštovanjem

FRANC ČUDEN.

V Ljubljani na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-mizno in sladščičarsko pečivo po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago.

Priporoča se za naročila ob primicijah, sva-tovščinah, imendneh in raznih slovesnostih.

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

Obrtno naznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem začel izvrševati na svojo roko

pleskarsko obrt

ter izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela vestno, točno in po naj-nižjih cenah.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila, bi-s spoštovanjem

AVGUST TOMEČ

pleskarski mojster

začasno v Gruberjevih ulicah št. 13 (hiša Hanuš.)

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljavo

hišnih telegrafov in telefonov.

Postavlja strelovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

Cene nizke.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, dre-vesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, klju-čavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

Poštena postrežba.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

Velespoštovanjem

J. Soklič.

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

